
Streszczenie

"Pomiar produkcji dziwności w zderzeniach ciężkich jonów w eksperymencie NA61/SHINE"

Głównym celem badań zderzeń ciężkich jonów przy wysokich energiach z wykorzystaniem akceleratorów Super Proton Synchrotron (SPS), Relativistic Heavy Ion Collider (RHIC) oraz Large Hadron Collider (LHC) jest badanie właściwości plazmy kwarkowo-gluonowej (QGP). Produkcja dziwności w zderzeniach ciężkich jonów jest szczególnie ważnym i intensywnie badanym tematem, dostarczającym kluczowych informacji na temat właściwości materii silnie oddziałującej.

Niniejsza praca przedstawia badania produkcji dziwności w zderzeniach ciężkich jonów, koncentrując się na produkcji barionów Λ w centralnych zderzeniach $^{40}\text{Ar} + ^{45}\text{Sc}$. Dane wykorzystane w pracy zostały zebrane w ramach eksperymentu NA61/SHINE w CERN. Analiza została przeprowadzona dla trzech pędów wiązki: 40A, 75A oraz 150A GeV/c ($\sqrt{s_{NN}} = 8.77, 11.94$ oraz 17.3 GeV odpowiednio). Jest to pierwszy pomiar produkcji barionów Λ w zderzeniach Ar+Sc w zakresie energii SPS.

Bariony Λ są cząstkami neutralnymi, dlatego zazwyczaj bada się je opierając się na naładowanych produktach ich rozpadu. W niniejszej analizie bariony Λ są identyfikowane przez ich kanał rozpadu słabego $\Lambda \rightarrow p + \pi^-$ z prawdopodobieństwem rozpadu wynoszącym 63.9%. Analiza opiera się na studiowaniu rekonstrukcji masy niezmienniczej par cząstek uważanych za potencjalne produkty rozpadu barionu Λ . Wyniki są poprawione na efekty związane z akceptacją geometryczną i niewydajnością rekonstrukcji śladów, selekcją zastosowaną w analizie, prawdopodobieństwem rozpadu oraz na bariony Λ pochodzące z rozpadów cięższych hiperionów, wykorzystując symulacje Monte Carlo. Poprawność analizy została potwierdzona poprzez dodatkowe testy, np. pomiar średniego czasu życia barionu Λ .

Głównymi wynikami tej pracy doktorskiej są podwójnie różniczkowe widma krotności barionów Λ wyznaczone w funkcji pośpieszności oraz pędu poprzecznego, rozkłady pośpieszności oraz średnie krotności barionów Λ . Uzyskane wyniki eksperymentalne są porównywane z wybranymi modelami produkcji cząstek oraz dostępnymi danymi światowymi z zderzeń proton-proton i jądro-jądro.